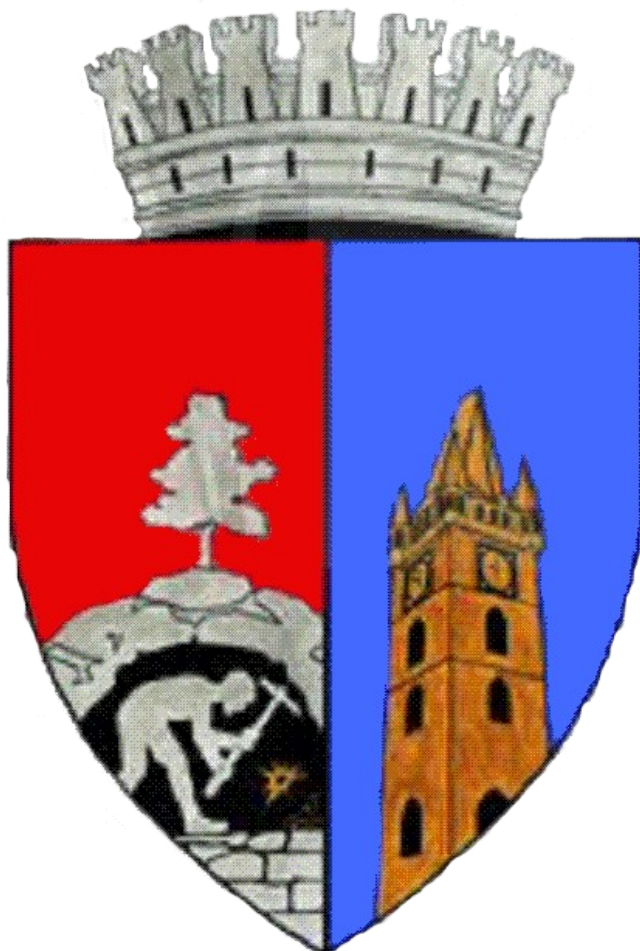


# NAGYBÁNYA



**Magyarok száma: 12 750 fő (2011-es adat)**

Terület 20.968 hektár; népessége 12.877 lélek.

**1. Földrajzi fekvése.** Szatmármegye észak-keleti részén fekszik, a Vihorlát, Guttin és Rozsály hegyláncolatától körülvéve; magassága 228 m.

**2. Története.** Nagybánya már a rómaiak idejében is megvolt mint bányatelep, de városként csak II. Géza ideje óta szerepel, ki 1142-ben telepítette be a szászokat, kik bányászattal foglalkoztak s mint ilyenek Nagy Lajostól 1347-ben már jelentékeny szabadalmakat is kaptak. Ez időben Asszonypatak volt a neve. 1411-ben Brankovics György szerb despota kapta cserében Belgráért. 1459-ben vára volt, melyet Korvin Mátyásnak anyja, Szilágyi Erzsébet birt. Később a város Mátyás kezébe kerülvén, az a bányákat 13.000 arany forintért adta bérbe. 1468-ban már saját pénzverő intézete is volt. 1490-ben Albert herceg pusztította a várost lengyel katonáival. A török hódoltság idejében Nagybánya a török fennhatóság alá sohasem tartozott. 1530. év után Szapolyai János Zsigmond kezére került a város. 1624-ben Bethlen Gábornak, a linzi békében pedig 1645-ben Rákóczi Györgynek jutott. A városnak a kuruc és labanc világban, valamint a reformáció idejében történelmi nevezetességű szereplése nincs. Említést érdemel még az, hogy az ellenreformáció korában az iskolák jezsuiták kezébe kerültek. Vasutat, mely kereskedelmét a nyugati forgalomba beillesztette, 1884-ben kapott s később, 1900-ban építették ki a Zsibó-Nagybányai vonalat, mely Erdéllyel kötötte közvetlenül össze.

**3. Hatóságok és hivatalok.** A királyi kincstár hivatalai, u. m. m. kir. bányaigazgatóság és fémbeváltó-hivatal, m. kir. főerdőhivatal, továbbá kir. járásbíróház, kir. adóhivatal, szolgabíróház, áll. erdőhivatal, két vasúti osztálymérnökség, közjegyzőség stb. Katonasága nincs s a szatmári 5-ik hadkiegészítő kerülethez tartozik.

**4. A lakosság foglalkozása** bányászat, szőlőművelés és gyümölcsstermelés.

**5. A város határa.** Részint a kincstári erdőségek hegyei övezik, részint pedig a szomszédos falvak.

**6. Tervek a jövőre.** A város néhány év óta a gyors fejlődés stádiumában van; ez idő alatt létesült a villanyvilágítás, épültek új állami iskolák, óvodák, bekapcsoltatott a telefonhálózat s jelenben a várostól mintegy 14 kilométernyiről vezetetik be és készül a vízvezeték, valamint egyidejűleg az általános csatornázás. A város régi iparának

fellendítése érdekében most van folyamatban a láposvölgyi vasút kiépítésének ügye, illetve az építésre szükséges tőkegyűjtése, azon községektől, melyeket az építendő vasút érint.